

Nr.127 din 18 mai 2023

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

secretariat@mde.gov.md

Copie:

Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

OPINIE

asupra proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030

(număr unic 300/MDED/2023)

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat, la solicitarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-4638 din 03 mai 2023, proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030 (număr unic 300/MDED/2023), [în continuare – proiectul de hotărâre], expunând prezenta Opinie.

În compartimentul 1 (Introducere), se relevă că „Strategia servește drept document de orientare pentru autoritățile centrale și locale, comunitatea de afaceri, mediul academic, societatea civilă, parteneri strategici de dezvoltare, și servește pentru direcționarea, **planificarea, finanțarea, implementarea și monitorizarea agendei de transformare digitală pînă în anul 2030**”, iar în pct. 5.6. că „**Responsabilitatea pentru implementarea strategiei revine** tuturor ministerelor, agențiilor și altor autorități administrative centrale, precum și **autorităților locale**. Detalierea responsabilităților se va efectua în cadrul programelor care **vor fi aprobate** de către Guvern pentru realizarea **direcțiilor prioritare** ale STDM”. Totodată, prin pct. 2 din proiectul de hotărâre, „**Autoritățile/instituțiile publice responsabile** de implementarea prevederilor Strategiei de transformare digitală pentru anii 2023-2030 **vor prezenta anual**, pînă la data de 31 martie, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării **informația privind progresul înregistrat** la executarea indicatorilor prevăzuți în Strategia menționată”.

Prin urmare, constatăm că proiectul de hotărâre (Strategie) **instituie reguli de planificare, finanțare și raportare**, inclusiv pentru autoritățile publice locale, **fără ca să fie aprobate „programele” și „direcțiile prioritare ale STDM”, precum și fără însoțirea acestor măsuri de resurse financiare necesare implementării**, ceea ce contravine inclusiv prevederilor art. 6 alin. (4) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă și art. 10 alin. (3) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală. În acest sens, solicităm revizuirea aspectelor menționate din proiectul de hotărâre (Strategie) și aducerea lor în conformitate cu prevederile legale.

Referitor la costurile de implementare a Strategiei, menționăm, că acestea **depășesc semnificativ posibilitățile, nu doar a bugetelor locale, ci și posibilitățile reale actuale ale statului**. Este relevantă mențiunea din Strategie că „pînă în prezent, o sumă de 127 de miliarde EUR, reprezentând 26% din alocarea totală a planurilor aprobate, a fost destinată pentru a sprijini transformarea digitală. ...Statele membre s-au angajat să aloce cel puțin 20% din cheltuieli pentru planurile lor de dezvoltare și reziliență pentru transformarea digitală”.

Strategia prezintă starea actuală (principalele probleme) în domeniul digitalizării, inclusiv „nepotrivirea competențelor, precum și o forță de muncă insuficient calificată în industrie, autorități publice centrale și, în special, în autoritățile publice locale”, viziunea privind dorințele de a se ajunge la anumite performanțe, inclusiv în plan internațional comparat (top țări digitalizate), indicatori de implementare, dar **fără existența unui mecanism real de finanțare, Strategia va rămâne un „vis” continuu.**

Considerăm că **procesul** „de transformare digitală” este unul **deosebit de dinamic**, iar Strategia propusă de transformare digitală a Republicii Moldova este pentru o perioadă relativ mare (2023-2030), ceea ce presupune că pe la jumătatea termenului preconizat, se vor învechi moral unele tehnologii și componente aferente, respectiv, **va fi necesară actualizarea corespunzătoare a Strategiei.** În acest sens, este oportună și se propune completarea pct. 4 din proiectul de hotărâre, cu prevederea ca **Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, la elaborarea și prezentarea către Guvern a raportului intermediar vizând progresul implementării, dacă va fi cazul, să propună și actualizarea Strategiei.**

La pct. 3.4 (Principii de bază ale implementării strategiei) se stabilește „Responsabilitatea partajată în cadrul implementării strategiei între autoritățile publice centrale și locale, sectorul privat, partenerii de dezvoltare și întreaga societate”, **fără a se preciza ce va însemna și cum se va realiza această „responsabilitate partajată” la modul practic.**

La pct. 4.2 (Dezvoltarea unei societăți digitale) se relevă „Implicarea autorităților locale în toate etapele transformării digitale: Autoritățile locale trebuie să fie un catalizator puternic pentru toate activitățile de transformare digitală la nivel local și sunt esențiale pentru promovarea competențelor și a oportunităților digitale. Acest lucru necesită, însă, înainte de toate, consolidarea competențelor și a capacităților digitale ale autorităților locale”. În acest sens, **Strategia trebuie să propună măsuri concrete pentru „consolidarea competențelor și a capacităților digitale ale autorităților locale”.**

La pct. 6.3 (Riscuri de implementare a STDM) **au fost omise descrierea nivelului de probabilitate și impact, măsurile de prevenire sau atenuare a următoarelor riscuri:**

- lipsa sau insuficiența resurselor pentru implementarea Strategiei;
- alocarea disproporționată a resurselor, sub influențe politice și/sau de grup.

Susținem aprobarea proiectului de hotărâre, cu luarea în considerație a observațiilor și propunerilor sus-menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI

Director Executiv al CALM

*Ex.: Igor Cristal,
expert CALM
tel:22-35-09*